

dražil fante, ki so vasovali. Začel se je prepri, v katerega poteku so fantje napadli Ploja in ga tepli s kolmi, da je obležal na licu mesta mrtve. Kot dozdevna storilca so privredili v zapor želarska sina Franca Greifloner in Murko.

Za spominsko ploščo Božidarju Raiču, ki se boče povodom 100letnice rojstva vzdala v rojstno hišo na Zvabu, je na sedmini po pokojni Tereziji Kuharič na Lešnici pri Ormožu nabral g. Jožef Kuharič iz Ormoža med sorodniki in sosedi kot prvi prispevek 220 Din. Nadaljnje prispevke Raičevih častilcev sprejema in zbira župnijski urad Sv. Tomaž pri Ormožu.

Pozor vsi obrtniki, kateri ste včlanjeni pri Skupni obrtni zadrugi v Veliki Nedelji, se opozarjate na okrožnico, katero razpošilja ormoški samostojni demokratje zadnji čas nekaterim obrtnikom in jih vabijo za pristop v neke ormoško zadrugo, s sledečo grdo, lažljivo in zvito vsebino, namreč da je velikonedeljska obrtna zadruga razbita ter da se naj obrtniki izjavijo in lastnoročno podpišejo, v katero obrtno zadrugo hočejo pristopiti, v Ormož ali Ptuj. To pa je grda laž, ker Skupna obrtna zadruga pri Vel. Nedelji ni razbita, še zmirom dobro deluje, akoravno so jo ormoški demokratje že razbijali sedem let, pa je niso mogli razbiti, od sedaj naprej pa imamo upanje, da še bodo manj dosegli. Zadruga je imela dne 30. januarja 1927 letni občni zbor, pri katerem si je tudi na novo izvolila načelnika in odbor. Torej toliko v vednost! — Ivan Posavec, načelnik.

Zlobna roka? Dozdeva se, da je občina Ižakovci pri Beltincih v Prekmurju zadela usoda nesrečnih vasi Gorenjske, v katerih je teden za tednom razsvetljeval temne noči rdeč, strah vzbujajoč plamen in je budil speče žalosten plat zvona. Kar drug za drugim se vrstijo požari. Kako so nastali, kdo je bil krivec, nikdo ne ve. Najprej je gorelo pri Štefanu Žizek, potem pri Kotrovih in nato pri Francu Porodoš. Vsi znaki kažejo, da gre za hotene požige in o kakih le slučajnih nesrečah skoraj niti govora ni. Najbolj značilno pri celi stvari je, da so ti trije požari sledili natanko v presledku treh tednov in sicer je začelo goreti vedno v nedeljo ponoči okrog 11. ure, torej v času, ko ljudje spijo prvi globoki san. Razumljivo je, da se je prebivalstva lotil nemir. Saj nikdo ni varen in lahko vsak trenutek pričakuje, da bo tudi njegova hiša gorela. Strah je tem večji, ker ljudstvo ne ve, s kom ima opravka in od katere strani da pride nesreča. Noči so po ne trepeti in mnogi sploh zaspati ne upajo, marveč čuvajo svojo domačijo. — Upamo, da se zadeva po lagoma razjasni in da krivec pride do zaslužene kazni. Kdorkoli je, toliko se lahko reče, da mora biti prava zver. Ižakovci so blizu Mure in je prebivalstvo razen drugih nezgod moralo lansko leto mnogo pretrpeti vsled poplav.

Velika nesreča za celo Prekmurje bi bila, če loterija za Martinišče ne bi dosegla zaželenega uspeha, kajti od te loterije je največ odvisno, se bo li moglo zidati ali pa ne. Preti nam nevarnost. Zrebanje bo že 1. maja, pa je še tako ogromna množina neprodanih srečk po celi Sloveniji. Zato se obračamo na vse. Kupujte srečke, agitirajte za našo dobrodelno loterijo. Rešujemo na ta način našo učeno se mladino, ako hočemo, da bo res narodu koristna. Tako bo, če bo dobro vzgojena. Dobro bo pa vzgojena le, če bo imela zavod, ki ima za glavni cilj strogo krščansko vzgojo. Tako bo Martinišče.

Nikomur ne pade sreča sama v krilo, ampak si jo mora sam poiskati. To storiš, če kupiš za 5 Din srečko loterije v prid po povodnji podrtga stadiona solčavskega orlovskega odseka. Srečko dobiš pri g. župniku. Le hitro, da ne bodo nam nazaj poslali. Zrebanje je že 19. III. 1927.

Tatvina v Ljutomeru. V noči od sobote na nedeljo sta bila ukradena v sobi hotela Zavratnik v Ljutomeru nekega potniku dva kovčka z obleko, vredno več tisoč dinarjev. Tat je odšel nato peš iz Ljutomera proti Ormožu. V Ivanjovcih je prebudil kolodvorskega restavraterja ter ga prosil za prenočišče, toda bil je odklonjen. Nadaljeval je nato pot proti Ormožu, kjer se je izgubila sled.

Pomenilja 30letnica v št. Juriju ob južni žel. Dne 4. marca 1927 je minulo 30 let, odkar je nastopil vlč. g. duh. svetnik Valentin Mikuš težko in odgovorno službo župnika

Naša društva.

Telovadna akademija mariborskega orlovstva bo dne 19. marca t. l., na praznik sv. Jožefa, v veliki Götzovi dvorani. Prijatelji naše mladine, pridite na to izredno prireditve, ki vam bo nudila mnogo lepega užitka! Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobijo v predprodaji in pri blagajni pred prireditvijo.

Orlovski odsek v Celju priredi v soboto, dne 19. marca 1927, na praznik sv. Jožefa, v veliki dvorani Narodnega doma v Celju ob 4. uri popoldne telovadno akademijo. Sodeluje godba železničarjev iz Celja. Predprodaja vstopnic v trgovini Slomškove zadruga, na dan akademije pa eno uro pred začetkom pri blagajni v Narodnem domu.

Materinski dan. Katoliško izobraževalno društvo v Krčevini priredi v nedeljo, 13. marca, ob peti uri v dvorani katoliške omladine, Splavarska ulica 4 »Materinski dan« z govorom, deklaracijami, godbo in igrokazom »Marijin otrok«. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Ljudski oder Središče bo predstavljal v dneh 27. marca in 3. aprila, ob 7. uri zvečer, 10. in 18. aprila, ob 3. uri popoldne pretesljivo in v duhu segajočo dramo: Kristusovo trpljenje — Pasijon — V igri nastopa 78 oseb in se uprizarja v 11 slikah. Obisk te igre se priporoča prav vsem, tudi ljudstvu iz bližnje in daljne okolice, kajti to ni igra navadne vsebine, to je dejanska razlaga Kristusovega trpljenja. Ob odigranih tragičnih prizorih raz odersko pozornost se svoj duh dviga in utrjuje v resničnosti naše vere. — Nova oderska scena, slikoviti kostumi starega veka, kar smo nalahvi nalašč za »Pasijon«, nova električna razsvetljava, bo gotovo dala igri poseben efekt in slikovito pestrost. Zato z gotovostjo vem, da ne bo nobenemu žal za malenkosten denar in za čas, uporabljen za poset te drame, od katere bo imeli užitek, kajti to je igra, katere bo gotovo ovcenala vse naše dosedanje prireditve. S tem dejstvom vpludno vabimo k obilnemu obisku, kakor domačine, tudi tujce iz okolice. Vstopnina: sedeži 1 vrste 10, II vrste 8 in stojališča 4 Din. — Pog. živli!

Mala Nečija. V Društvenem domu se vrši v nedeljo dne 20. marca poučno predavanje s predavanjem veličastnega filma »Rojstvo, življenje in trpljenje Jezusa Kristusa«. Da bo mogoče vsem domačinom in obiskovalcem ogledati si ta film, se vršijo tri predstave: ob pet. 2 uri, ob 3 uri in ob 7. uri zvečer. Vstopnina navadna. Del čistega čistika se nabavi Društvo za zgradbo nove cerkve pri Mali Nedelji. Ne zamudite te prilike!

obširne šentjurske župnije. V spomin na to obletnico so jubilatno priredili župljani lepo in pristrčno cerkveno slovesnost. Čestitamo!

Smrtna kosa v Galiciji pri Celju. Pretekli mesec smo pokopali dačle na okoli znano in obče priljubljeno šelenovo mater Marijo Jelen. Pred tremi leti je obhajala s svojim še sedaj živim možem biserno poroko ali 60letnico srečnega zakonskega življenja kot 80 in 84 let stara starčka. Leta 1864, ko sta se poročila, nista imela skoraj nič premoženja, pa s pridnim in skrbnim delom sta si pridobila in uredila lepo svojo kmetijo. V njeni hiši ni bilo prepira ne krega, ampak mir in edinost in skrb za družino. Izmed 12 otrok jih živi še šest, ki so vsi ugledni in spoštovani. Mnogo let je opravljala posel babice, Bila ni diplomirana, ali bila je za ta posel mnogo spretnjša, kakor marsikatera diplomirana in je bila klicana tudi v bošje kroge. Nad 400 otrok je znosila k sv. krstu in nobena mati ji ni umrla pri porodu. Kako priljubljena je bila, je pričal njen pogreb, katerega se je udeležilo nebroj ljudstva kljub slabemu vremenu. Bag daje največ mir in njeni družini tožbo!

Avto zgorel. Živinskemu prekipcu Martinu Vajdiču se je pripetila v Podsredi nenadoma nesreča. Pripeljal se je v svoj rojstni kraj Sedlarjevo z avtomobilom ter nadaljeval nato vožnjo v Podsredo. Tu se je šofer opijanih ter pri povratku zavozil v jarek. Avto se je prekuenil in pri tem je počila posoda za bencin. Z dvema paroma volov so spravili nato avto nazaj na cesto. Ko pa je šofer motor zopet pognal, se je bencin vnel in v hipu je bil celi avto v plamenu. Ostalo je le ogrodje in motor, vse drugo je zgorelo.

Težke posledice fantovskega pretepa. Gostilna »Pri Hrvatu« v fari Sv. Eme je bila preteklo nedeljo pozorišče krvavega in žalostnega dogodka. Pri pijači so se fantje med seboj sporekli. Prišlo je do pretepa, ki se je izpremenil v pravi pokol. V rokah pretepačev-fantov so se zabiskali noži in na bojišču je obležal 1 mrtve, zaboden v srce, trije pa težko ranjeni, da so še komaj žive prepeljali v celjsko bolnico. Žalostne so posledice pijančevanja.

Sedem parov je bilo poročenih letošnji predpust v Jurklostru. To je nenavadno veliko za našo malo župnijo. Presrečni novoporočenci so pa ti-le: 1. Bratec Franc, posestnik, Lahovgraben št. 31, je poročil mlado Pavlino Selič iz iste vasi. 2. Pfeifer Ignacij, drž. podkovski mojster v topniški vojnari v Zagrebu, si je tukaj poiskal dobro kuharico Rajhovo Francko iz Zapuž, ki je služila v Zagrebu. 3. Pušnik Franc, posestnikov sin iz St. Ruperta nad Laškim, je prišel za zeta k Škobernetu v Poljano in vzel pridno dekle, Nežiko Škoberne. 4. Guček Rudolf je šel iz enega konca župnije po cesti poiskati si nevesto, lepo Rajhovo Angelo na drugi konec župnije, v Loke in je kot zet prevzel tudi gostilno po letos umrlem tasta Matiju Rajhu. 5. Hladin Anton, vdovec in Amalija Čadaj, sestra pokojne Hladinove žene Julijane, sta že kar tako nekako spadala skupaj, sta se pa še poročila, da bo bolj držalo. 6. Sedaj pa pride na vrsto en težak par. Guček Anton, velik posestnik v Puršenci, je peljal na svoj dom petično Aniko Zorko, Zamotajčev iz Gučjeves. 7. Naposled je pa še Baumkircher Ivan, ubogi čevljar, stopil pred altar in si izvolil Matildo Kerše iz Poljane za svoj par. Če za doto ni denarja, je pa ženini dobili ljubezen kot poroštvo zakonske sreče. Bog daj vsem skupaj srečo in svoj blagoslov v novem stanu!

Pobegnil je od staršev Pepi Gaber, učence 3. razreda meščanske šole v Celju. Dne 3. t. m. se je pripeljal z opoldanskim vlakom do Litije in od tam neznan kam izginil. Deček je star 13in pol leta, visok, slaboten, nosi pepelasto obleko kratke hlače, nahrbtnik in ima štajerski svetlozelen klobuk. Vzrok slabo spričevalo. Občinstvo se prosi, da naznani naslov fantka nemudoma orožništvu, ali še bolje: materi Josipini Gaber-Zidanšek, Celje. Vsi stroški se povrne'o. Skrbeča mati prosi, da bi otroka vsak, ki ga dobi, zadržal, dokler ne pride mati po njega.

Nepoboljšljiv zločinec. Mladoletni H. v Zagrebu je poskusil strašen zločin. Polil je celo očetovo hišo, vso opremo in celo svojega očeta v postelji s petrolejem in je hotel zažgati, da bi zgorelo vse z očetom vred. K sreči je njegovo početje pravočasno opazil nek stanovalec v hiši. Zločinec je rojen leta 1912. Bil je že večkrat kaznovan in so ga isti dan, ko je zvečer hotel zažgati očeta in hišo, izpustili iz kaznilnice na ponovne mile prošnje očetove.

Poceni so prišli do pijače. Posebno predpustno šalo so si dovolili delavci v Banostru v Vojvodini. Kmet Pavle Dugalič je kupil vino in ga vozil domov. Med potjo se je ustavil pred gostilno in pil. Med tem, ko je on mirno pil, pa je prišla po cesti gruča delavcev, ki so bili dobre volje. Kar mirno so pristopili k vozu, odbili čep in tožili. Sami so se ga napili in še vsakemu ki je šel mimo, so dali. Tako je bil sod hitro prazen. Zavalili so ga k vodnjaku, ga napolnili z bistro studenčnico in zopet naložili na voz. Šele ko je kmetič pripeljal domov, je ugotovil, kaj je pripeljal.

Zverinski zločini ciganskih ljudožrcv. Porotno sodišče v Košicah na Slovaškem sodi že celi teden cigansko bando, ki ima na vesti naravnost neverjetno zverinske zločine. Ta banda je bivala v bližini Košic skoro celo leto in med tem časom je izginilo v okolici mesta na nepojasnen način veliko število ljudi, pred vsem mladih. Očividno je bilo, da so postali žrtve zločincev, katerih pa oblasti do go niso zamogle izslediti. Končno je padel sum na cigane. Preiskava je pokazala, da je bil ta sum upravičen, v njihovih šotorih so našli predmete, ki so bili last pogrešanih ljudi. Cela tolpa ciganov je bila aretirana in v zaporu so po lagoma priznali naravnost divje grozne zločine. Ubijali so ljudi največ radi tega, da so jih jedli. Svo'e žrtve so pričakali na samotnih krajih. Jih ubili, oropali, telo pa pojedli kot ljudožrci. Eden od ciganov se je pohvalil, da mu je go'az iz človeškega mesa še najbolj dišal, to da se ni mogel privaditi na nobeno drugo meso. Cigani izjavljajo, da jih je navedel k ubijanju in uživanju ljudi njihov poglavar Filko, ki je bil poseben divji. Nekoč je Filko zabil v gozd mladega, rdečelasega dijaka. V gozdu ga je ubil in pojedel njegovo še vroče srce kar surovo in sicer vsled praznoverja, da bo zadožil čudovilo mo. če poje srce rdečelasega človeka. — Proti ciganom vlada radi teh zločinov po celem Slovaškem strašno ogorčenje. V Košicah so morali z vojaštvom zastražiti zapore, drugače bi bila razljučena množica navalila na ječo in zločince sama sodila.

Strašna rudniška nesreča v Angliji. Na pustni ponedeljek se je pripetila v kraju Ebb Walle na Angleškem straš-

na nesreča v tamošnjem rudniku. V rovu, ki je globok več sto metrov, je nastala eksplozija jamskega plina, radi katere se je rov udrl. V njem je bilo ob času nesreče 133 rudarjev. Takoj so pričeli z vso naglostjo odkapati zakopane rudarje, vendar je delo zelo polagoma napredovalo, tako da so rešili le nekaj živih, nad 100 rudarjev pa je zadela v jami strašna smrt.

Velik vihar v Franciji. V Franciji je divjal te dni v severnem delu provincije Touraine strahovit vihar ali ciklon. Sunki vetra so bili tako silni, da se jim ni moglo ničesar upirati. Strehe hiš so frčale po zraku, drevesa, celi gozdovi so bili v nekaj minutah izruvani, sile viharja ni vzdržale niti zidovje. K sreči je bil vihar omejen samo na majhen del, toda tu je uničeno dobesedno vse, kar so postavile človeške roke.

Petnajst dni v brezdnju. Ko se je igralo te dni večje število otrok v okolici Pariza, so zaslišali neko pritajeno klicanje na pomoč, ki je prihajalo iz neke bližnje jame. Prestrašeni otroci so obvestili o tem takoj svoje starše, ki so javili stvar policiji. Policija in ognjegasci so prispeli nemudoma na lice mesta ter pričeli raziskovati celo okolico. Končno so se spustili ognjegasci v naznačeno jamo ter po večurnem naporu izveli človeka v strašnem stanju. Takoj so ga prepeljali v bolnico, kjer je izpovedal, da so ga napadli pred 15 dnevi trije moški, ga oropali, pretepli ter ga končno vrgli v jamo. V jami, ki je globoka 20 metrov, je ostal celih 15 dni, brez vsake hrane. Pil je umazano vodo, ki je stala na dnu jame pol metra globoko. Nesrečen je star 22 let ter je rodom Italijan. Od mrzle vode premrle noge so mu morali nad koleni odrezati.

Razni darovi. Za Bralno društvo pri Sv. Marku so nabrali na gostiji Munda-Lajh v Sobotincih 150 Din, na gostiji Horvat-Korošec v Bukovcih 95 Din. Bog plačaj!

Kaj je loterijo Katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, mnogi vprašujejo. Poročamo, da se še zrebanje ni vršilo, temveč je za nekoliko časa samo preloženo. Pač pa je loterijski odbor povišal število dobitkov od 1000 na 1100 komadov. Dan zrebanja bomo pravočasno javili v »Gospodarju«.

Družba sv. Mohorja na Prevaljah je izdala pred kratkim povest »Kruha«. Spisal jo je Matija Malešič. Zveni kakor bridka pesem o Slovenski Krajini (Prekmurju), o kateri še doslej nimamo leposlovnega dela. Razodeva nam vso grenkost kruha, ki si ga morajo služiti revni Krajinci s tem, da hodijo bogatašem po Ogrski in Slavoniji obdelovati veleposestva pod vodstvom palirjev. Tako gorko in živo je pisana ta povest, da jo bodo bralci brali z največjim užitkom. Dobi se po vseh knjigarnah in stane za ude broš. 21 Din, vezana 30 Din, za neude broš. 28 Din, vez. 40 Din.

Gospodarstvo.

NEVARNI POSKUSI S KMETIJSKIMI UČNIMI ZAVODI

Ze dolgo časa smo zbirali podatke o brezmiselnih poskusih vedne preureditve raznih kmetijskih učnih zavodov. Baš sedaj, ko imamo kmetijskega ministra iz naših vrst, ki posveča vso paznost tudi kmetijskim učnim zavodom, se nam zdi umestno, da seznamimo širšo javnost s sledečimi dejstvi:

Mariborska vinarska in sadjarska šola, ta najstarejši kmetijski učni zavod te vrste v naši državi, obhaja letoš 55letnico svojega obstoja. Mariborčani kot naši kmetovalci ga bolj ali manj poznajo in se zanimajo zanj. Zato ne bode odveč, ako priobčimo nekaj podatkov o njem.

V predvojni dobi je bil zavod v upravi bivše dežele Štajerske in se glede na njega ustroj ni bistveno izpreminjal, v povojni dobi so pa razmeroma naglo sledile raznovrstne preureditve druga drugi in so se do nadaljnjega ustavile pri današnjem stanju, ko imamo dva tipa šol: štiri letno srednjo vinarsko in sadjarsko šolo brez internata in enoletno specialno vinarsko in sadjarsko šolo z internatom. Razlikujemo naslednje razvojne dobe zavoda:

1872—1918: dvo-, odnosno (s pripravljalnimi tečajem) triletna vinarska in sadjarska šola z nemškim učnim jezikom v deželni upravi kot »Steiermärkische Landes-Obst- und Weinbauschule«.

1919—1925: dvoletna vinarska in sadjarska šola s slovenskim učnim jezikom v državni upravi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

1922—1925: poleg starega zavoda srednja kmetijska šola kot nov samostojen zavod, začasno nastanjen na vinarski in sadjarski šoli.

1925—1926: srednja kmetijska šola in dvoletna vinarska in sadjarska šola v likvidaciji.

1925: a) otvoritev srednje vinarske in sadjarske šole (koj z dvema letnikoma) namesto razpuščene srednje kmetijske šole kot samostojen zavod, obenem kot naslednica likvidirane dvoletne vinarske in sadjarske šole; b) otvoritev specialne (enoletne) vinarske in sadjarske šole v upravi srednje vinarske in sadjarske šole.

1926—27: je 55. šolsko leto celokupnega zavoda, 3. šolsko leto srednje vinarske in sadjarske šole ter 2. šolsko leto specialne (enoletne) vinarske in sadjarske šole.

Te mnoge izpremembe v organizaciji zavoda povečavajo naloge vsega osebja, ki na njem pošteno deluje.

Pravkar se vršijo na srednji vinarski in sadjarski šoli razni učni tečaji v prvi vrsti iz vinarske, sadjarske in vrtnarske stroke. Zeleti bi bilo, da bi se jih pridno udeleževali tudi zanimanci mesta Maribora, da se priuče, kako je n. pr. urejevati domači vrt, sadovnjak itd.; kajti radi spremenjenih razmer jim zavod ne more več dajati učenecv za to na razpolago in bi bile take prošnje brezuspešne.

V ponedeljek, dne 21. marca t. l., se sprejme spet nekaj kmetijskih mladencev kot praktikante. Čudno je to, da celo marsikateri večji kmetovalec ne čuti potrebe, da bi nudil vsajemu sinu vsaj najnujnejšo strokovno izobrazbo v kmetijski šoli. Zavod — čim se v prvih mesecih šolskega leta nesposobni mladeniči izločijo — ni baš preveč napolnjen z gojenci.

Nezavednost kmetovalcev se bo kruto maščevala nad njimi samimi. Brez temeljitega strokovnega znanja je danes uspešno kmetovanje nemogoče. V bodoče bode še težje. Bratski narod češki ima desetkrat toliko kmetijskih šol in neprestano ustanavlja še nove. A' Čekoslovaška je pretežno industrijska država, dočim je naša do nad 80 od-

stotkov agrarna, a vendar glede na kmetijsko šolstvo tako silno zaostaja za naprednejšimi sosednimi državami. Dokler ni večjega zanimanja za obsežne kmetijske šole, je težko misliti na nove ustanovitve. V tem oziru stavimo velike nade na oblastno skupščino, ki bo brezdvomno posvečala največjo pozornost upravi tudi temu vprašanju. Prvo pa je: pospeševanje neoviranega razvoja starih kmetijskih učilišč in preprečevanje neprevdarnih novih ustanovitev, dokler se jim vnaprej ne zagotovi eksistenčna možnost z zadostnimi sredstvi.

Pred letom dni so poročali časniki o imenovanju nekakega gospoda v Banjo Luko za direktorja »srednje poljoprivredne šole« v Mariboru v tretji skupini prve kategorije. Dotični gospod je bil takoj upokojen z novim položajem, ne da bi ga bil kdaj zavzel. Državni svet je to imenovanje razveljavil, čemur je sledilo nedavno novo imenovanje istega gospoda v nižji (četrti) skupini prve kategorije. Novoga direktorja še ni v Mariboru in se pričakuje nemara njegova ponovna upokojitev.

Zgoraj naštetih preureditev še nismo docela izvedli, pa se nam obeta že nova: brzojavno so reducirani — kar pavalno — demonstratorji, ki so bili vseh 55 let zavodu absolutno potrebni, sedaj pa proči, odnosno v penzijo žnjimi! Med njimi so odlični kmetijski strokovnjaki praktiki. Tako prehajamo zopet v novo reorganizacijo, kakor da jih še ni bilo dovolj tekotem teh par povojnih let. Ali ta poslednja reorganizacija je najhujši udarec, katerega zavod tudi ob najboljši volji ne bo mogel preboleti brez večje škode, ki utegne biti nepregledno velika.

Nesreča za kmetijske šole vseh kategorij je bila tudi ta, da so se njih nameščencem odvzele skoroda vse upravičene stare pravice, da so se krediti teh zavodov popolnoma centralizirali in se tudi ob dobri volji ne morejo pravično porazdeljevati radi nemogočega poznanja različnih razmer in potreb v državah, da se itak že nezadostna sredstva četrtletno in z vsjo dolgočasnostjo odvijajo v centrali in da je njih uporaba še drugače silno vezana in otežena z obzgom kompliciranih računovodstva itd. In tako hitimo z vsjo brzino v pogubo, ako se ne najde kmalu železna roka, ki napravi temu sistematičnemu uničujočemu delu konec.

SKUPNA OBČNA ZBORA

Pokrajinske zveze jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo in Vinarskega in sadjarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo

sta se vršila v soboto, dne 5. t. m., ob 11. uri predpoludne na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru ob številni udeležbi.

Predsednik zveze g. Robert Košar otvoril občna zbora s pozdravom navzočih delegatov in gostov, ter se spomni smrti zaslužnega in požrtvovalnega vinarskega in sadjarskega strokovnjaka g. svetnika Bohuslava Skalickega, ravnatelja grmske kmetijske šole, ki je v najtežjih časih oral ledino ter polagal kleno zrnje, ki danes že rodi stoteren sad. Slava njegovemu spominu!

V podanem poročilu je nato g. predsednik omenil, da so vinogradniki že v stari Avstriji imeli močno organizacijo pod imenom: »Oesterreichischer Weinbau-Verein«, kojega dolgoletni predsednik je bil tudi naš rojak dr. Ploj in kojo društvo je posebno za časa obnavljanja naših goric storilo mnogo koristnega. Najbolj pa so se postavili združeni vinogradniki, ko je »vinska klavzula« strasila po avstrijskem parlamentu. Slično, vse jugoslovanske vinogradnike obsegaajoče društvo se je po preobratu ustanovilo pod imenom »Savez jugoslovanskih vinogradnikov«, kojega sedež se je preselil v Zagreb, ki pa miruje. Slovenski del tega telesa pa noče več mirovati, ampak delati in napredovati. Zato je na dnevnem redu današnjih občnih zborov tudi razpust odseka, ki zasleduje iste cilje kakor zveza, in reorganizacija zveze, pod kojo točko se tudi lahko govori in sklene njena prekrstitev ali celo razpust in ustanovitev novega društva, oziraje se na razmere in potrebo Slovenije, koja pokrajina je prišla po preobratu v neugoden položaj, ker je izgubila konzumirajočo zaledje, na drugi strani pa trpi pod poplavo kvantitetnega blaga južnih, bogatejših pokrajin. Samo negovanje kvalitete in uveljavljanje iste na domačih in inozemskih trgih nam obeta lepšo bodočnost. Za naše vinogradništvo velja to še v posebni meri, saj čutimo poplavo banatskega in dalmatinskega vina. Tudi na pocenitev pridelovalnih in drugih stroškov bo treba misliti. Imeti bomo morali tudi svoje glasilo. Zato krepko na delo!

V imenu službeno zadržanega predsednika odseka g. Zabavnika je podal poročilo g. podpredsednika Robič. Odsek in zveza sta skupno študirala razmere na vinskem trgu v Avstriji ter delegirala v to svrhu svoja predsednika na lice mesta. Informativni članki v raznih listih so bili plod tega potovanja. Odsek pa je tudi zasledoval vse važne pojave v prid našega vinogradništva ter storil primerne sklepe. Pravočasno je še tudi rešil svoje precejšno premoženje iz Slavenske banke. Velezanimivo je bilo poročilo o izvozu naših vin v Avstrijo. V četrtem kvartalu lanskega leta je izvozilo iz Maribora 105 strank 839.79 hl, iz Gor. Radgone 13 strank 313.28 hl, iz Sv. Lenarta 31 strank 221.44 hl, iz Podčetrta 1 stranka 0.58 hl, iz St. Ilje 1 stranka 5.78 hl, iz Ormoža 2 stranki 43.50 hl, iz Ptujja 5 strank 138.88 hl; skupno 159 strank 1580.23 hl. Ker se je v prejšnjih treh kvartalih izvozilo skupno okrog 6000 hl, znaša torej izvoz v lanskem letu 7580 hl. Za ljubljansko oblast ni po latkov, vendar se lahko trdi, da bi številke precej zaostale za štajerskimi. Glasom trgovske pogodbe bi smeli izvoziti na leto 80.000 hl, dosegli pa menda nismo niti desetine tega. Dr. Poračev gre hvala za evidenco štajerskega izvoza.

Poročila obel odsekov je podal tajnik g. inž. Zupanič. Iz blaga niškega poročila je razvidno, da ima osek 13.921 hl, prepagantni odsek 39.798 Din, zveza pa 3075 Din preplačanih v blagajni. Vsa poročila so se vzela z odobravitvijo na znanje.

Nato je referiral g. ravnatelj Zmave o grozdnem sukaču, ki nam grozi z ogromno škodo. Njegovo teoretično in poljudno predavanje je bilo sprejeto z občo ljubeznostjo in zahvalo. Posebno priznanje pa mu gre za izredno brošuro v tem predmetu, koja je založil in gumno izdal odsek. Udeleženci občnih zborov so dobili to knjižico brezplačno.

Likvidacija odseka, ki je bila razširjena tudi na zvezo, je po dolgih in zanimivih debatah pokazala stremljenje po de-u na novi podlagi. Kulminirala je v sledečem, sko-o soglasno sprejetem predlogu: Likvidira se Vinarski in sadjarski odsek in zveza in se izvoli likvidacijski odbor za odsek in zvezo s ciljem, da se osnuje Vinarsko društvo v Mariboru, ki izdaja tudi svoje glasilo. Likvidira se v prid novemu društvu. V likvidacijski odbor so bili nato izvoljeni gg.: Zmave, Košar, Puklavac, Zabavnik, Zupanič, Robič, Nemanič. Stara društva, ki broji, po deželi zelo delavne odseke, delujejo naprej do ustanovnega občnega zbora nove organizacije. Upajmo, da bo novo društvo zadostilo vesplošnim zahtevam!

Ob 2. uri popoldne sta se zaključila zanimiva občna zbora.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Opozarja se, da se že more naročiti galica. Letos je po 27 kron. Pri isti priliki naj se tudi plača udnina za leto 1927. Končno udje naj ne pozabijo, da imamo dne 27. t. m. v srednji vinarski in sadjarski šoli ob 9. uri dopoldne važno predavanje o grozdnem sukaču. Predaval bo g. Andrej Zmave, ravnatelj imenovanega zavoda. Naročila na galico in udnina se sprejema v trgovini Klanjšek in Penič v Vetrinjski ulici.

Ukinitev carine na čilski soliter. Ministrski svet je vsled posredovanja kmetijskega ministra g. Kulovca z veljavnostjo od 2. marca t. l. ukinil carino na čilski soliter, ki je nad tri leta težko obremenjevala to prepotrebno umotno gnojilo. Uvozna carina je dosedaj znašala 132 Din za 100 kg ali okoli 40% vrednosti gnojila samega. Vsled tega je malodane zabranjevala uvoz tega za kmetijsko produkcijo neobhodno potrebnega sredstva. Čilski soliter je namreč najučinkovitejši in najhitrejši delujoče dušično gnojilo, ki izredno ugodno vpliva na razvoj in raščo vseh zelenih delov rastlin. Vsled njegovega hitrega delovanja ga naši vrli kmetovalci rabijo predvsem spomladi, da nudijo rastlinam potrebne dušične hrane. Trosimo ga navadno po zelenih rastlinah ob suhem vremenu. Rosa in dež ga potem razlopi in spravi v koreninam. Izvrsno učinkuje na ozimnah, posebno če so slabo prezimile, ker se po njem hitro popravijo. Se boljše je pa za krompir in koruzo, pa tudi jarene in vse druge kulturne rastline so hvaležne zanj. Vinogradniki popravljajo z njim ošibele trte. Najrajši ga pa pač imajo naši hmeljarji, ker samo z njim lahko dosežejo popoln pridelek hmelja, ki še najbolje izplača vsako gnojenje. Zaradi tega so kmetovalci lahko hvaležni g. ministru Kulovcu, da jim je dosegel to ugodnost.

Zopetna oddaja drž. subvencijskih mrjasev v marib. oblasti. Ker se je posrečilo zopet zagotoviti nekaj sredstev za gornji namen, se bo tekom meseca maja oddalo nekaj drž. subvencijskih mrjasev ob običajnih pogojih. Kdor se za to zanima, naj se prijavi pri sreskem živinorejskem referentu (uradni veterinar ali ekonom) radi podrobnih informacij. Ondi dobi tudi predpisano tiskovino za prošnjo (zavezo pismo). Prošnje morajo biti najkasneje do 15. IV. pri sreskih poglavarjih; na poznejše se ne more ozirati.

Odmera najmarine za leto 1927 za kraje, v katerih se ista odmerja letno, je završena. Odmerne tabele se razgrnejo pri davnih ufadih in pri vseh onih županstvih, v katerih območju stojijo v našem oddana poslopja, v času od 7. do vstevši 21. marca 1927. Davčni zavezanci lahko v tem času v tabelah pogledajo svoj predpis. V tabelah je izkazana tudi za prejšnja leta naknadno odmerjena najmarina. Prizivni rok traja 15 dni. Predpis davkov onim zavezancem, ki v 15 dneh po poteku roka za vpogled v odmerne tabele, to je do vstevši 5. aprila 1927, ne vložijo priziva pri davnem okrajnem oblastvu v Mariboru, postane pravomočen, četudi se davčnim zavezancem ne vročijo posebni plačilni nalogi. Prizivi so podvrženi koleku 20 Din.

Občni zbor Zveze podružnic za čebelarstvo v mariborski oblasti se vrši dne 19. marca ob 10. uri v Narodnem domu v Celju. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Volitev odbora. 6. Predlogi in nasveti. — Čebelarstvo na Spodnjem Štajerskem pred vojsko je bilo krasno razvito. Čebelarstva organizacija je delovala z najlepšimi uspehi; tega danes žal ne moremo reči. Čebelarjev ni manj nego prejšnja leta, mogoče še več, in vendar v splošnem ne kaže več ali manj nazadovanje. Ako pomislimo, kako zanimanje za društvo in za strokovni pouk je vladalo med čebelarji pred vojno, nas dandanes navdajajo tužni občutki! Pravemu čebelarju vendar ne upade pogum in upanje v boljšo bodočnost. Na nas in na naši dobri volji je ležeča sreča in boljši uspeh v prihodnosti. Zato pridimo dne 19. t. m. vsi v Celje, dvignimo in poživimo zopet našo organizacijo, zbudimo se zopet za vneto delovanje v korist posameznika in v blagor slovenskega čebelarstva! — Ivan Jurančič, predsednik.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva Ljutomer priredi na Jožefovo, dne 19. t. m., enolnevi sadjarski tečaj, na katerem bo predaval sreski ekonom g. Štampar o pomladanskem delu v sadonosniku in v drevnicah, zlasti glede snajenja, obrezovanja in precepljanja. Začetek ob pol 9. uri dopoldne v osnovni šoli. Praktični v šolski drevnici in v sadonosniku, popoldne ob 2. uri precepljanje sadnega drevja na velkoposessu veletrgovca g. Krainca v Grezovščaku. Uljudno Vas vabi vse člane in prijatelje sadjarstva — odbor.

Valilna jajca čiste štajerske kurje pasme. Vsi zanimanci se opozarjajo, da je v mesecih marec, april in do 15. maja najugodnejši čas za valjenje in vzrejo piščet. Pri oddaji zanesljivih valilnih jajc bodo letos zopet brezplačno posredovali vsi sreski živinorejski referenti (uradni veterinarji, odnosno sreski ekonom). Zato se naj vsakdo obrne nanje za brezplačen nasvet. V nekaterih okrajih so dali okrajni zastopi nekaj denarja na razpolago, tako da bo ondi mogoče oddati tudi manjšo količino jajc povsem brezplačno seveda samo zanesljivim kurjerjem.

Mariborsko sejmako poročilo. Prignalo se je: 12 konj, 12 bikov, 236 volov, 288 krav in 12 telet; skupaj 660 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu 8. marca so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 7 do 8 Din, poldebili voli 6 do 7, plemenski voli 6 do 6.50, bikji za klanje 5 do 7, klanje krave 4 do 5, klanje krave 4 do 4.50, krave za klobasarje 2 do 3, molzne krave 4.75 do 5.50, breje krave 4.75 do 5.50, mlada živina 6.75 do 8.25, teleta 9.50 Din. Prodalo se je 361 komadov, od teh za izvoz v Italijo 43, v Avstrijo 55. — Mesne cene: Volovsko meso,

meso bikov, krav telic 8 do 18 Din. Telečje meso 10 do 13 Din. Svinjsko meso 15 do 27 Din.

Mariborski trg, dne 5. marca 1927. Vsled toplejšega vremena je prišlo to pot samo 48 slaninarjev s 152 zaklanimi svinjami na trg, ki so prodajali meso in slanino po 10.50 do 27 Din za kg na drobno, oziroma po 15 do 17 Din za kg na debelo. Domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah. To pot je bilo tudi mnogo morskih rib na trgu, ki so se prodajale po 20 do 35 Din za kg. Perutnine in domačih živali je bilo v velikem številu na trgu. Cene so bile: piščancem 25 do 35, kokošem 30 do 50, racam 30 do 50, gosem 60 do 80, puranom 55 do 150 Din, domačim zajem 8 do 50, morskim praščikom 8 do 10 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, sadike, cvetlice. Krompirja je bilo sicer 36 vozov na trgu, a kljub temu se je podražil. Prodajali so ga po 14 Din mernik oz. po 2 do 2.50 Din kg. Solata se je vsled toplote pocenila — in sicer slane 6 do 10 Din kg endivija in druga glavna solata 2 do 3 Din, karfiol 5 do 15, ohrovt 1 do 6, sveže zelje 2 do 5 Din komad, kisel zelje 3.50 do 4, kisla repa 2, grah v stročju 20 Din, spinaci 14 do 16 Din kg; repinca in radič 1 do 2 Din kupček; mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 14, oljčno olje 26 do 36, bučno olje 20 do 24 (po trgovinah 16 Din) liter. Sadje: jabolka in hruške 3 do 10, suhe češnje 7.50 do 10, orehi 10, jedra 32 do 35 Lin kg, pomaranče 1 do 3, limone 0.75 do 1 Din komad. Med 30 do 35 iDn kg, artičoki 4 do 5 Din komad, maslo surovo 40 do 45, kuhano 46 do 48, čajno 50 do 65 Din kg. Jajca 1.25 do 2 Din komad. Sadike (hruške, jabolka, breskve, češnje, višnje, marelice, rože) 5 do 25 Din komad. Lesena in lončena roba 1 do 100 Din komad. Brezove metle 2.25 do 6, leseni vozički 100 do 300 Din komad. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, dne 2. t. m. je bilo 8 vozov sena, 3 vozovi otave in 5 vozov slame, v soboto, 5. t. m. pa 10 vozov sena, 4 otave in 6 slame na trgu. Cene so bile senu: 75 do 100 Din, otavi 80 do 90, slami pa 40 do 60 Din za 100 kg. Slama tudi 2 Din za snop.

Pisma iz domačih krajev.

Jarenina. Smrtna kosa je zazvenela in požela v prezgodnji grob radi njegove dobrovoljnosti in blagohotnosti obče spoštovanega g. Daniela Sprica. Kdor ni okusil grenkosti trpljenja, ta ne zna ceniti sladkosti veselja. Pokojni Daniel pač ni trpel pod težo križa, trpljenja in bridkosti. Dobro se mu je godilo kot bivšemu oskrbniku na Hrvaškem, v miru in udobnosti so mu tekli dnevi tudi v Jarenini poleg svoje blage gospe soproge. Da pa bo znal prav ceniti večno veselje v rajskem življenju, ga je Bog obložil ob zatonu njegove poti v solzni dolini s težkim križem. Hude muke je trpel posebno zadnje dni svoje zmagosne bolezni, blažila mu jih je neutrudljivo ga negujoča gospa soproga. »Atek, ali spiš?« — klical je večkrat ob mrtvaškem odru edini zaostali maleček, 4 letna hčerka. Da, tvoj atek spi, smrtno spi, pa ti še imaš drugega, boljšega ateka v nebesih in ta bo gledal na te, te varoval in vodil!« Pri teh besedah veleč. g. kanonika je zahtelo vse okrog groba in solza sočutja in blagosti je porosila sleherni oko. Res lepa beseda tolažbe ob odprtem grobu pač globoko gane in nagne dušo in srce k dobremu in blagumu. Da, »Atek nebeški«, naše upanje v te je skrivno zelišče, ki lajša križ in blaži trpljenje naše!

Sv. Jakob v Slov. gor. Dolgo že od nas niste slišali nič dobrega, kakor tudi nič slabega. No, nismo vajeni hvaliti se, če ravno bi se na primer zavoljo zadnjih volitev lahko pohvalili, da smo v naši fari volili najboljšje v celih Slovenskih gorah. Glejte, na to smo ponosni, ker je to dokaz, da napredujemo. Sedaj imamo skoraj v vsaki hiši bolnika, ležijo v nekaterih hišah kar vsi. — Naša vina ležijo še neprodana po kletih in glavah so polne skrbi, kako bomo mogli obdelovati vinograde in plačevati davke, ker ni kupcev. Nekaj smo pa tudi sami krivi, čemu pa pijemo po mestih črno vino, ki ni naše. Zahtevajmo povsod naš pridelek! Radi bi Vas, gospod urednik tudi vprašali, ali je kje kaka postava zoper nedostojno nošo naših učiteljev?

Sv. Andraž v Slov. gor. Zalostno je zadonel zvon z visoke line ter nam naznanil tužno vest, da je bela žena s svojo koščeno roko pobrala našega, daleč okoli znanega posestnika Martina Sorko iz Drbetučkega vrha. Bil je mož, da malo lakih. Kako je bil priljubljen, priča njegov pogreb, kojega se je udeležilo vse domače občinstvo in sosedni farani. Bog ga je ljubil v življenju in mu dal milost dočakat 75 let.

Sv. Boltenk v Slov. gor. Tu je bil pokopan zadnji nedeljo bolfenski rojak Jakob Simonič, bivši veleposestnik v Trnovcu. Bil je vedno zvest naročnik »Slov. Gospodarja« in vnet pristaš SLS. Umrl je sicer v urbanski župniji, pa je želel počivati v domači zemlji. Zelja se mu je izpolnila.

Gornja Radgona. Slavenska banka in naša Posojilnica. K notici pod tem naslovom v Slovenskem Gospodarju o neosnovanih govoricah radi izgube, ki bi jo utrpela Posojilnica pri Slavenski banki, nam je poslala Posojilnica v Gornji Radgoni sledečo izjavo Slavenske banke: »Slavenska banka d. d. Zagreb. L. Sk. — Zagreb, 18. februarja 1927. Tit. Posojilnica, Gornja Radgona. Na Vašo cenjeno zahtevo od 16. februarja izjavljamo, da Vi od nas nimate nič zahtevati, odnosno da nimate pri nas nobenih vlog, ter vsled tega ne spadate med upnike našega zavoda. Veleposlovanjem Slavenska banka d. d. Podpisa nečitljivo. Odlukom Kr. sudbenog stola kao stečajnog suda z Zagrebu od 12. II. 1927 broj 11775. gr. St. 80—26 imenovani sekvestar: Dr. Horvat I. r. — S to izjavo so ovržene vse govorice, škodoželjnim obrekovalcem pa, upamo, zamašena njih preširoka usta. 325

Velika Nedelja. Naši krčmarji se jezijo, da jih je neki vinski bratec malo potikal zaradi kakovosti vina. Nih! Dajte dobro vince po primerni ceni in vaše srce bo veselo, zadovoljno nad obilico gostov. Samo eno vas prosimo, posebno vas, gospod Alt, vrzite »Jutro« iz svojih lokalov, ne poslušajte škodljivcev našega dobrega slovenskega ljudstva, ne poslušajte našega zagrozenega pismonega Pintarja in sodrugov. On je strasten agitator Žerjavovega časopisa, kar iskri se mu oko veselja, ako more komu prinesiti ali celo naročiti »Jutro« ali »Domovino«. Enako je že dresiral svojega svaka — pismošeno Matjaša Hrčiča. To ni pravi Kraljeva služabnika sta, ne pa Žerjavova! Bodita vsaj nepristranska!

Sv. Tomaž pri Ormožu. V letošnjem predpustnem času je zgubila naša mladeniška Marijina družba tri vrle fante: Magdiča, Sireca in Belega. Pa ne da bi kdo mislil, da jih je pobrala bela žena smrt. Bog jih je klical in šli so, ter se temu božjemu klicu odzvali, ter si izvolili zakonski stan. Prva dva: Magdič in Sirec sta ostala v domači fari in bosta gospodarila na očetovem domu. Belec pa je dal slovo očetovemu domu in rojstni župniji in bo od sedaj naprej delal in molil s svojo enakovredno ženo v lepi in bogati križevski župniji. Z Belcem je zgubila tomaževska župnija vrlega in poštenega katoliškega mladeniča, križevska župnija je pa z njim sprejela v svoje vrste vrlega in poštenega katoliškega mladega moža. Bog blagoslovi vse tri mladeniče z njihovimi izvoljenkami vred, da bi se nad njimi izpolnile vse sveto-pisemske obljube!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Pri nas je umrl pred par tedni v vsej ptujski okoliici dobro znani g. Franc Munda, kateremu seveda tudi mi želimo vse dobro na onem svetu, če tudi ni bil »političnem oziru nikoli naš somišljenik. A zelo značilno za demokrate je to, da »Domovina« tega moža prištevajo »vsem somišljenikom in vrlim naročnikom. Ne da bi hoteli koga žaliti moramo reči, da